

ת"פ 41307/03/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 41307-03-20 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד איריס פיקר

ב"כ הנאשם: עו"ד ערן ראו

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירת **הצתה**, לפי סעיף 448(א) רישא בחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. על פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, **עובר ליום 5.3.20 התעורר ויכוח כספי בין הנאשם לבין המתלונן, שהוא בעל חנות בעיר רחובות, ואף החלה התגוששות גופנית ביניהם. מיד לאחר מכן הנאשם שלח למתלונן הודעות טקסט בהן איים לפגוע בו וברכוש. ביום 7.3.20 בשעה 5:00 הגיע הנאשם לחנותו של המתלונן, וידא שאיש אינו מבחין בו והניח בסמוך לבד יוטה המכסה את החלק החיצוני של החנות, ניירות טואלט שאותם הדליק באמצעות מצית שהיה ברשותו. בשל מעשיו, ניצתה מיד אשר אחזה בחנות. בראותו זאת, הנאשם עזב את המקום. האש שהצית הנאשם גרמה לנזק רב לחלק הפנימי והחיצוני של החנות ולסחורה שהיתה בה - נזק שהוערך בסך של 14,040 ₪.**
3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב האישום המתוקן והופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן, ללא הסכמה לעונש.

תסקיר שירות המבחן

4. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם כבן 66, טרם מעצרו היה נעדר תעסוקה קבועה והתקיים מקצבת נכות מטעם המוסד לביטוח לאומי. לדבריו סיים 12 שנות לימוד ושירת שירות צבאי מלא ובהמשך למד לתואר ראשון בתחום החקלאות. עד לשנת 2000 תאר תפקוד יציב ותקין, אז נפגע

עמוד 1

בראשו בתאונת דרכים ומאז **סובל מפגיעה אורגנית**. מסר שמוכר כנפגע תאונת עבודה, ומאז התקיים מקצבת נכות. עבד באופן מזדמן כעצמאי בתחום האגרונומיה, צבר במהלך השנים חובות כספיים ונפתחו נגדו הליכי הוצאה לפועל. **בעקבות התאונה מצבו הנפשי הידרדר, הוא אובחן כסובל מפוסט טראומה ומהפרעה דו קוטבית** (מאניה דיפרסיה) ואושפז מספר פעמים על רקע מצבו הנפשי. הנאשם מסר כי הפסיק את הקשר עם גורמי בריאות הנפש לפני כעשור וכך גם את הטיפול התרופתי וכי כיום במסגרת מעצרו נעזר בטיפול תרופתי לייצוב מצבו הנפשי. הנאשם מסר שבשנת 2005 התמכר למשככי כאבים ולכדורי שינה, קיבל במשך מספר שנים רישיון משרד הבריאות לשימוש בקנאביס רפואי אולם הרישיון נשלל ממנו. מסר שהמשיך לצרוך קנאביס באופן בלתי חוקי עד למעצרו הנוכחי, דבר אשר לתפיסתו סייע לו בהתמודדות עם קשייו הנפשיים.

מחוות דעת פסיכיאטרית שנערכה לנאשם ביום 16.4.20 עלה שהנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית מאז שנת 2003 אז אושפז לאחר ניסיון אובדני בבליעת כדורים וכי לאורך השנים אושפז בכפייה ובהסכמה כאשר חלה הדרדרות במצבו הנפשי. לאורך השנים לא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול והפסיק את הטיפול התרופתי על דעתו. **בין השנים 2014-2018 חלה הדרדרות במצבו הנפשי והתפקודי והוא אובחן כסובל משילוב של הפרעה דו קוטבית, שימוש בסמים והפרעת אישיות אורגנית**. בבסיס העבירות לא עמד מצב פסיכיאטרי פעיל. הנאשם מגלה תובנה חלקית לגבי הצורך בהמשך טיפול פסיכיאטרי ובמעקב. הומלץ על מעקב פסיכיאטרי סדיר והתייחסות לנושא השימוש בסמים.

בחודשים שקדמו למעצרו, פונה מדירתו על רקע סכסוך אלים עם שכניו ותלונות חוזרות למשטרה. מאז ועד למעצרו **היה דר רחוב**.

עברו הפלילי כולל 6 הרשעות קודמות בין השנים 2004-2020 בגין ביצוע עבירות אלימות, הטרדה, ועוד. לאורך השנים הנאשם הופנה לשירות המבחן, ההתרשמות היתה שזקוק לטיפול בריאות הנפש, ברם הנאשם שלל נזקקות טיפולית. במסגרת הליך המעצר בתיק הנוכחי, התרשם שירות המבחן מאדם ללא מעקב וטיפול פסיכיאטרי הנדרש במצבו ונעדר מערכת תמיכה משמעותית בחייו, כאשר השימוש בקנאביס לצד קשייו הנפשיים הובילו לחוסר ויסות ואיזון במצבו, אינו מכיר בדפוסיו האלימים וההתמכרותיים וקיים סיכון גבוה להישנות התנהגות אלימה מצדו. כיום הנאשם נעזר בגורמי הטיפול במעצר, מאוזן תרופתית ולדבריו מכיר לראשונה מכך שסובל מהפרעה נפשית ונדרש לטיפול תרופתי קבוע. מסר כי מקיים פגישות פרטיות עם קרימינולוגית במסגרתן עוסק בקשייו, מבין שהתנהל באופן אימפולסיבי לאורך חייו וכיום לומד לווסת את דחפיו.

הנאשם מסר שמכיר את המתלונן מזה 4 שנים, כאשר קנה ממנו חפצים שונים. לדבריו טרם ביצע העבירה קנה מהמתלונן שני פסלים. לאחר תקופה ביקש לבטל את העסקה, והמתלונן הסכים לכך, ברם כאשר הגיע להחזיר המתלונן תקף אותו פיזית ובגין כך הגיש תלונה למשטרה ואף הגיע לבדיקה רפואית בבית חולים בשל פציעתו. לאחר ששוחרר מבית החולים בשעת לילה צעד לעבר המקום הזמני בו התגורר. לדבריו לא תכנן להגיע לחנות של המתלונן, אולם בדרכו חלף לידה **ומתוך החלטה אימפולסיבית ותחושות כעס ונקמה, הוציא נייר שהיה בכיסו והדליק אותו בכניסה לחנות**. שלל כוונה לגרימת נזק כבד לחנות וכאשר הבין את המצב התקשר למכבי האש. הנאשם הדגיש כי מבין את חומרת מעשיו והסיכון שיצר, אך להתרשמות שירות המבחן, הנאשם מתקשה לקחת אחריות על חלקיו האלימים ועל בחירותיו באירוע העבירה.

בסיכום התרשם שירות המבחן מהנאשם כמי שגדל והתפתח באופן נורמטיבי ותפקד במסגרות חייו. לאחר שירותו הצבאי החלה הדרדרות במצבו ולאחר פציעתו בתאונת דרכים בשנת 2000 מצבו הדרדר אף יותר. מאז מתקשה לעבוד וצבר חובות כבדים. לאורך השנים התקשה הנאשם להכיר במצבו, ואף לאחר אשפוזים

במסגרות בריאות הנפש, לא שיתף פעולה עם גורמי הטיפול, וצרך סמים מסוג קנאביס באופן אינטנסיבי. כל זאת וכן קשייו הניכרים בוויסות רגשי עומדים בבסיס ביצוע העבירה. בהערכת הסיכון להישנות התנהגות אלימה התייחס שירות המבחן עברו פלילי, לעמדות ותפיסות נוקשות, קושי בהתבוננות פנימית ביקורתית, עמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלומות, התמקדותו בצרכיו, קושי ניכר בהתמודדות מול גורמי סמכות, שיתוף פעולה חלקי עם גורמי הטיפול לאורך השנים, קשייו בוויסות דחפים, מצבו הנפשי, התמכרותו לחומרים וקשייו הניכרים בתפקוד. **שירות המבחן העריך קיומו של סיכון ברמה גבוהה להישנות התנהגות אלימה שתוצאותיה צפויות להיות ברמה בינונית.** בנוסף שקל שירות המבחן את השתלבותו בטיפול במב"ן במסגרת מעצרו, הכרתו בכך שסובל ממחלה נפשית וכי נדרש לטיפול תרופתי ורגשי ממושך. הנאשם שלל נזקקות טיפולית ייעודית. נוכח האמור שירות המבחן נמנע מהמלצה שקומית בעניינו של הנאשם והמליץ על המשך הטיפול במסגרת שב"ס.

ראיות לעונש

5. **סיכום ביקור במחלקה לרפואה דחופה מיום 6.3.20 (נ/1) (יום לפני ביצוע העבירה) -**

התקבל במיון ביום 5.3.20 בשל קטטה שבה הוכה באגרופים בכל חלקי גופו. מלין על כאבים. לדבריו נחבל בקטטה בראש, בחזה, באגן ובגב. בדיקה נוירולוגית תקינה, ללא עדות לשברים. הומלץ על משככי כאבים לפי הצורך ומעקב רופא מטפל. סיכום ייעוץ אורתופדי מיום 6.3.20, ללא סימני חבלה. רושם לחבלה קלה ללא שבר. בסיכום צוין שמשתמש בשמן קנאביס על בסיס קבוע, מעשן קנאביס בכמות מרובה. חוסר היענות לטיפול תרופתי קבוע. פנה מספר פעמים למיון עם סיפורים דומים, מדבר גסויות, מחשבות גרנדיוזיות. ישנה הפרעה פסיכיאטרית, מרבה במילים ובמחשבות שווא.

6. **חוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה ביום 22.4.20 מאת ד"ר בירגר, מנהל מב"ן (ת/1) -**

בשנת 2000 נפצע בתאונת דרכים קשה שהובילה להידרדרות במצבו ולחוסר תפקוד. לא עבד והתקיים מקצבת בטל"א. בחודשים האחרונים ללא בית מוגדר. לאחר התאונה פיתח תסמיני הפרעה פוסט טראומתית. בהמשך סבל מאפיזודות דיכאוניות, ירידה במצב הרוח, הסתגרות, ירידה בתפקוד, מחשבות אובדניות וניסיונות לפגיעה עצמית.

במסגרת תולדות מחלתו תוארו אשפוזי החוזרים החל בשנת 2003 עת אושפז לאחר ניסיון אובדני, השתמש בקנאביס רפואי. בהמשך אושפז פעמים רבות בהסכמה ובכפייה בגין התנהגות מאנית, מצבים דיכאוניים והתנהגות ביזארית. במהלך אשפוז בשנת 2004 נערך לו אבחון פסיכו דיאגנוסטי ממנו עלה כי לנאשם אינטליגנציה גבוהה מהממוצע, קיימת עדות לירידה בתפקוד קוגניטיבי בשנים האחרונות, פגיעה ברמת הקשב וריכוז, סובל מקושי רב בוויסות הרגשי ואימפולסיביות. בין השנים 2014 ל-2018 במשך תקופות ממושכות לא יצא מביתו, לא התקלח, ולא נטל טיפול תרופתי. בשנת 2018 חל שיפור במצבו ואולם לאחר מכן חלה הדרדרות נוספת שלוותה בהתנהגות ביזארית והוא אושפז. בחודש ינואר 20' הגיע לבית החולים באר יעקב, ובבדיקה עלה רושם למצב היפו-מאני, ללא מסוכנות, והוא שוחרר.

בעקבות מעצרו הופנה לבדיקה, נמצא במצב רוח מרומם ולעיתים לא תואם, דיבר בקוהרנטיות, אישר את ההצעה והסביר את התנהגותו כנקמה בעקבות ריב עם המתלונן שהיכה אותו. בבדיקה עלה אפקט מרומם רגזני, הפרעות במהלך החשיבה ללא עדות למחשבות שווא. הדגיש שהוא מודע לאחריותו הפלילית, אך דאג למנוע פגיעה בנפש ומיד הודיע לכיבוי אש. נקבע שהנאשם ללא מחשבות שווא, תובנה שטחית לגבי מצבו. לא עלתה התרשמות ממצב פסיכוטי.

בהתייחסותו לעבירה מסר פרטים על המתלונן ויחסיו עמו וכן את האירוע המקדים שכלל ויכוח בעניין כספי ותקיפתו לדבריו על ידי המתלונן. אושפז בעקבות המכות, יצא מבית החולים היה תחת השפעת משככי כאבים, הבחין בחנות והצית במרחק בטוח מהמבואה. חווה זעם ורצה לגרום למתלונן להבין "שלא להתעסק איתו". לא רצה לגרום נזק רב, ידע שתחנת כיבוי אש נמצאת במקום קרוב, ולאחר שוידא שהמקום בוער הוא התקשר לכיבוי אש. יכול היה להגיד למשטרה שהנייר נדלק בטעות, אך העדיף לומר את האמת.

בסיכום חוות הדעת עלה שהנאשם סובל משילוב של הפרעה דו קוטבית, שימוש בסמים (קנאביס ומשככי כאבים) וכן מהפרעת אישיות אורגנית (שינוי אישיות) עקב נזק מוחי לאחר חבלת ראש. מתאר תסמינים של פוסט טראומה. הממצאים העיקריים היו להפרעה בחשיבה ונטייה לחשיבה גרנדיוזית. הנאשם לא היה שרוי במצב פסיכוטי או מניפורמי בעת ביצוע העבירה. בעת ביצוע העבירות היה תחת השפעת סם נרקוטי אותו נטל ביוזעין, וגם אם היתה פגיעה בשיפוט משנית לשימוש בסמים, הרי שהיא היתה מזערית. הנאשם אחראי למעשיו, וכשיר לעמוד לדין.

7. **חוות דעת פסיכיאטרית מיום 1.9.20 מאת ד"ר בירגר, מנהל מב"ן (נ/3) - חוות הדעת**
ניתנה במסגרת שלושה כתבי אישום: כתב אישום בת"פ 32545-10-19 בעבירות של הפרת צו בית משפט שנועד להגן על חיי אדם, היזק לרכוש במזיד ועוד. בכתב אישום נוסף ת"פ 68318-11-19 הואשם בהיזק לרכוש והפרת צו בית משפט לנועד להגן על אדם. בכתב אישום נוסף בת"פ 24382-04-20 הואשם ב-3 עבירות של הסגת גבול פלילית.

על פי חוות הדעת יום לאחר ביצוע העבירה ראשונה הגיע למיון בית החולים באר יעקב באמצעות המשטרה. עלו מחשבות שווא של יחס ורדיפה כלפי שכניו בבניין, מחשבות שווא של גדלות, שיפוט חברתי פגום, תובנה פגומה למצבו. נמצא כי הנאשם היה שרוי במצב מאני פסיכוטי, עם מחשבות שווא של רדיפה וגדלות. הנאשם פנה באופן עצמאי למיון במועדים 11.12.19, 16.12.19 ו-21.1.20 ועלתה התרשמות שהנאשם מצב היפומאני, ללא מרכיב אפקטיבי מזויר. ביום 28.12.19 היה במצב פסיכוטי.

במהלך מעצרו, ביום 22.4.20 הוכנס לחדר הגנה בעקבות מצב נפשי ירוד וביום 25.4.20 נכבל למיטתו עקב איום לפגוע באחרים ומצב נפשי לא יציב. ביום 22.6.20 אושפז במחלקה הפתוחה במב"ן בתוקף צו הסתכלות. התרשמו שהנאשם מתמצא, ללא עדות למחשבות שווא.

נמצא כי **בזמן ביצוע העבירות בכתב האישום הראשון בחודש נובמבר 19' ובינואר 20' הנאשם היה שרוי במצב פסיכוטי עם קושי משמעותי בשיפוט ובבוחן מציאות ולכן לא היה אחראי למעשיו. כך גם ביחס לעבירה שבוצעה בכתב האישום השני, בחודש מאי 19'.**

באשר לעבירות שבכתב האישום השלישי שבוצעה בחודשים אוגוסט 19', ינואר 20' ופברואר 20' נמצא כי העבירות לא נבעו ממצב פסיכוטי. באותה תקופה הגיע 4 פעמים למיון. ב-3 פעמים נמצא במצב היפומאני, ובאחת הפעמים (28.12.19) היה במצב פסיכוטי. בשלושת המועדים באישום השלישי הנאשם היה אחראי למעשיו.

במהלך האשפוז התרשמו שמעבר להפרעה דו קוטבית, הפרעה על רקע אורגני והשימוש בסמים, אישיות מאופיינת באימפולסיביות, אגוצנטריות, חשיבה גרנדיוזית ותחושת קורבנות, המתלווים לקווים פרנואידים, חשדנות, נקמנות ונטירת טינה. הומלץ על מציאת מסגרת אמבולטורית לתחלואה כפולה.

8. **גזר דין מיום 14.10.20 בת"פ 24382-04-20 בית משפט השלום ברחובות (נ/2) ממנו**
עולה שהנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות של הסגת גבול. כתב האישום תוקן במסגרת הסדר טיעון כך

שהאישום השני נמחק לאור חוות דעת פסיכיאטרית שקבעה כי הנאשם היה במצב פסיכויטי בסמוך למועד ביצוע העבירה. הנאשם נדון במסגרת הסדר הטיעון לעונש של מאסר מותנה והתחייבות.

טיעוני הצדדים

9. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד איריס פיקר, הערכים המוגנים שנפגעו בעבירה הם הגנה על זכותו של אדם לקניינו, פגיעה בשלום הציבור ופגיעה בתחושת הביטחון. העונש המרבי הקבוע בצד עבירת ההצתה הוא של 15 שנות מאסר בשל פוטנציאל הפגיעה ברכוש ובנפש. מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף בינוני. קיים פוטנציאל לפגיעה בחנויות נוספות, כאשר מדובר במרכז העיר רחובות בשעה מוקדמת, אנשים גרים בסמוך ונגרמה פגיעה משמעותית לרכוש. יש לתת את הדעת לנסיבות ביצוע העבירה, התכנון המוקדם, ולכך שהמעשה בוצע לאחר משלוח הודעות מאיימות. הנאשם בחר לשלח אש ברחוב ראשי בעיר, בו קיים פוטנציאל רב של התפשטות האש תוך סיכון עסקים נוספים ובתי מגורים. המאשימה עתרה לקבוע מתחם עונש הנע בין 2.5 ל-5 שנות מאסר בפועל.

חוות הדעת הפסיכיאטרית התקבלה ביום 16.4.20. סעיף 40ט(א)(9) בחוק העונשין קובע כי בשלב קביעת מתחם העונש על בית המשפט לשקול קיומה של קירבה לסייג לאחריות פלילית. אין די שהנאשם יעורר ספק סביר, אלא הרף הנדרש הוא מאזן ההסתברויות. לא הובאה חוות דעת סותרת לחוות הדעת שנערכה על ידי ד"ר בירגר. משמעות קרבה לסייג היא שהנאשם היה כפסע ממצב של מחלת נפש שגרמה לו לבצע את העבירה. ברם, על פי חוות הדעת זה אינו המצב. הנאשם ביצע את העבירה בשל רצון לנקום באדם שעמו היה לו סכסוך כספי והוא פעל באופן רציונלי. הנאשם תיאר את הרקע להצתה, סיפר שהדליק נייר טואלט והצית. אז התקשר למכבי האש כדי שלא יגרם נזק. הוא היה מודע לאחריותו הפלילית, מבין שפשע, אך דאג למנוע פגיעה בנפש. לא ידוע האם הנאשם התקשר בפועל לכיבוי האש. על פי חוות הדעת הנאשם ללא מחשבות שווא של רדיפה, אין התרשמות ממצב פסיכויטי, הוא הסביר שיכול היה להמציא שבעת הדלקת סיגריה הנייר נשרף, אך העדיף לומר את האמת. רצה לגרום למתלונן שלא להתעסק עמו. בבדיקות חוזרות לא התרשמו ממצב פסיכויטי והממצאים העיקריים היו נטייה לחשיבה גרנדיוזית. הנאשם תיאר את העובדות באופן רציונלי, סביב מחלוקת על רכישת מוצר שאותו רצה להחזיר ולקבל את כספו בחזרה. המתלונן היכה אותו והנאשם ביקש לנקום בו. מנהל מב"ן, ד"ר בירגר, התרשם שבעת ביצוע העבירה הנאשם היה נתון תחת השפעת סם נרקוטי שאותו נטל ביוזעין, ואף אם היתה פגיעה בשיפוט שהיא משנית לסמים, היא מזערית. הנאשם היה אחראי למעשיו, ולא נראה שמחלת נפש היא זו שגרמה לביצוע העבירות.

לנאשם עבר פלילי בעבירות הטרדה, איומים, קבלת דבר במרמה והפרת הוראה חוקית. בעבר ריצה עונש מאסר בן 7 חודשים.

תסקיר שירות המבחן מעלה התרשמות שלאורך השנים הנאשם נעדר מעקב וטיפול פסיכיאטרי הנדרשים במצבו, נעדר מקורות תמיכה, אינו מכיר בדפוסיו האלימים וההתמכרותיים. במעצר הוא מאוזן תרופתית ומשוחח עם קרימינולוגית שמטיבה עמו. הנאשם מתקשה להכיר בהידרדרות שחוה, מתקשה לנהל אורח חיים תקין ובתקופה שקדמה לאישום היה ללא כתובת מגורים קבועה. שירות המבחן התרשם מרמת סיכון גבוהה להישנות מעורבות באלימות ומידת החומרה הצפויה היא ברמה בינונית, והמליץ שהנאשם יטופל בכלא. הנאשם היה בעבר אדם נורמטיבי, לדבריו שירת ב-8200, למד ועבד, גידל שלושה ילדים מוצלחים ולאחר פציעתו בתאונה הוא הדרדר פיזית ונפשית. נסיבות חייו כיום מאוד קשות. המאשימה עתרה לעונש של 3 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי.

10. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד ערן ראו, תיקון כתב האישום נבע מוויכוח על רקע סכסוך עסקי בין הנאשם למתלונן, שלאחריו המתלונן אף תקף את הנאשם פיזית והחלה התגוששות בין הצדדים. ההתגוששות קרתה ביום 5.3.20, בעקבותיה הנאשם הגיע לטיפול רפואי. הנאשם תאר שם כי קיבל מכות, סבל מחבלות כהות ושחרר לביתו להמשך טיפול. אירוע ההצתה התרחש כאשר הנאשם שוחרר מבית החולים. הוא סיפר גם למשטרה וגם לשירות המבחן את נסיבות העבירה ובכך נטל אחריות מידית. אין תכנון מוקדם, אלא הוא עבר בסמוך לחנות בשעה 5:00 בבוקר והחליט באופן אימפולסיבי להצית את החנות. אין תכנון, הוא לא הצטייד בחומר דליק, אלא הוציא נייר טואלט ומצית מכיסו והניח על ברזנט. החנות היא מבנה של בנייה קלה שמצוי על הרחוב כאשר הוא מכוסה בברזנט. הנאשם הניח את נייר הטואלט, ובד הוטא שמכסה את המבנה נדלק. הנאשם עזב את המקום ולטענתו התקשר למכבי האש מיד לאחר מכן. צפייה בסרטון מראה שבסמוך לאחר שהאש מתלקחת, כעבור 3-4 דקות מגיעים מכבי האש ומכבים את הדליקה. לחנות נגרם נזק בעיקר בשל המים של כיבוי האש.

בחוות הדעת הפסיכיאטרית הנאשם נמצא שהנאשם לוקה במחלת נפש מסוג הפרעה דו קוטבית. לנאשם היו מספר תיקים תלויים ועומדים נגדו בבית המשפט ברחובות שהסתיימו. מדובר ב-3 כתבי אישום שונים, שמתוכם בשני תיקים הנאשם נמצא לא אחראי למעשיו ולא כשיר דיונית, ועל כן הופסקו ההליכים והוטל עליו צו מרפאתי כפוי. הנאשם נמצא לא אחראי למעשיו ולא כשיר דיונית בנוגע לעבירות שבוצעו בתאריכים 30.11.18, 21.1.19 ו-17.5.19, כלומר במועדים קרובים למועד ביצוע העבירה בתיק הנוכחי - בחודש מרץ 20'. בתיק נוסף הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין שם דובר על הסגת גבול כאשר ישן בבית נטוש. בהסדר טיעון תוקן כתב האישום כך שאחת העבירות שם נמחקה כיוון שמספר ימים קודם לכן נקבע שלא היה כשיר לעמוד לדין בעבירה אחרת.

בתיק זה הוגשה חוות דעת מיום 16.4.20 שמצאה את הנאשם אחראי וכשיר, אך כ-5 חודשים לאחר מכן ביום 1.9.20 הוצאה חוות דעת נוספת בתיקים של בית משפט השלום ברחובות, שם בשני כתבי אישום מתוך שלושה הוא נמצא לא אחראי למעשיו. חוות הדעת בתיק זה מתארת את מצבו באופן כרונולוגי החל משנת 2000 עד נפצע בתאונת דרכים וחווה פגיעה מוחית וכתוצאה מכך הוא מפתח תסמינים פוסט טראומטיים. שלוש שנים לאחר מכן הוא אושפז בשל ניסיון אובדני. בשנת 2004 אושפז בגין מצב מאני, בזבז כספים והתחיל טיפול בכפיה. בשנת 2013 אושפז בעקבות הזנחה קשה של מצבו הבריאותי, לא התקלח, לא גזז ציפורניים ואושפז בהסכמה. בין השנים 2014-2018 הוא לא יצא מביתו, לא התקלח והתנהג באופן ביזארי. ד"ר בירגר מתאר שחלה הדרדרות של התנהגותו והוצא צו לאשפוז כפוי, והוא שוחרר בחודש נובמבר 18'. בחודש ינואר 19' הוא שב לבית החולים ושוחרר. הנאשם למעשה נכנס ויוצא מבתי חולים פסיכיאטרים החל משנת 2000. חודש וחצי טרם העבירה הנאשם פנה עצמאית לאשפוז בבית החולים. ביום 28.12.19 הוא היה במצב פסיכוטי. שילוב של שתי חוות הדעת וההחלטות בתיקים ברחובות מהווים הוכחה במאזן הסתברויות כי מתקיימת קרבה לסייג.

עברו הפלילי של הנאשם כולל חמש הרשעות קודמות, שבאחת הוא נדון למאסר והאחרות הסתיימו במאסר מותנה. אין מדובר בשור מועד, אלא באדם הסובל מבעיות מורכבות ואורגניות שחי את חייו בצניעות. תסקיר שירות המבחן אינו חיובי, כיוון שאינו מתאר התקדמות טיפולית. הנאשם רואה למעשה את מרכז הבעיה של חייו בפוסט טראומה ולא בהפרעה הדו-קוטבית, בניגוד לחוות הדעת. מהתסקיר עולה שהנאשם מכיר בכך שהוא לוקה בהפרעה דו-קוטבית והוא מקבל טיפול. הנאשם שוהה במב"ן מאז חודש מרץ 20' ולכן לראשונה בחייו הוא מצוי ברצף טיפולי ארוך ומבין שהטיפול מסייע לו ורואים שהטיפול התרופתי מועיל לו.

ההגנה ביקשה לקבוע כי הנאשם מצוי בקרבה לסייג, וכי הוא פעל לאחר התעמרות של המתלונן, העבירה בלתי

מתוכננת וללא הצטיידות בחומרים דליקים. לפיכך, עתרה לקבוע את מתחם העונש שינוע בין 12 ל-24 חודשי מאסר ולהטיל עונש שלא יעלה על 16 חודשי מאסר. הנאשם עצור כבר שנה.

11. הנאשם טען שהוא מצטער על מעשיו.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

12. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

הערכים החברתיים אשר נפגעו הם הגנה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין, כמו גם על תחושת הביטחון של הציבור.

על חומרתה של עבירת ההצתה, ובפרט בשל פוטנציאל הפגיעה שבה, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי שקבע המחוקק לצידה העומד על 15 שנות מאסר. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרת עבירת ההצתה והסכנה הגלומה בה וחזר והדגיש את חומרתה היתרה של עבירה זו, גם כשהיא מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף. עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים, וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. חומרתה של עבירת ההצתה נובעת מכך שראשיתה ידועה, אך אין איש יודע כיצד תתפשט האש ומה יהיה היקף הנזק. בשל כך נקבע כי יש להתייחס בחומרה לעבירה זו, וככלל ראוי להטיל בגינה עונש של מאסר בפועל, כאשר מדיניות הענישה נגזרת, בין היתר, מהתכנון המוקדם, סוג ומהות הרכוש שהוצת בפועל, תוצאות המעשה והפוטנציאל לסיכון לנפש ולרכוש הגלום במעשה ההצתה (ע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' פדר** [15.4.15]; ע"פ 1727/14 **מימון נ' מדינת ישראל** [6.1.15]; ע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** [7.3.17]).

על חומרת עבירת ההצתה ושיקולי הענישה בגינה עמד לאחרונה כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 2939/19 **חלפון נ' מדינת ישראל** (2.2.20):

"בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטת באופן בלתי מבוקר זורה הרס, ומסכנת את האדם ואת החי, את הגוף ואת הרכוש. לא בכדי עמד בית משפט זה על חומרת עבירת ההצתה, ודומה כי אין צורך להכביר בכך מילים. עם זאת, טווח הענישה בגין הצתה אינו אחיד, ובקביעתו יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתוצאות ההצתה, לפוטנציאל הסיכון הגלום בה, לתכנון מוקדם ולעברו של המצית".

(לעניין זה ראו גם בע"פ 8347/19 **מיהרט נ' מדינת ישראל** [17.3.20] ובע"פ 2356/17 **רגבי נ' מדינת ישראל** [29.6.19]).

13. בבחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** יש להבחין בין **מדרגי ביניים** של חומרה בעבירת ההצתה, תוך הבחנה בין הצתה של נכס בנסיבות שאין לחשוש כי ההצתה תתפשט לרכוש אחר; הצתה של נכס שעלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר; הצתה של נכס שיש בה פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש; הצתה של נכס בנוכחותו הקרובה והמיידית של אדם, באופן שמגביר את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש; הצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף ובנפש על אף שהמצית לא התכוון לכך; והצתה בכוונה לפגוע בגוף ובנפש. מובן כי בתוך מדרגי ביניים אלה יש להבחין בין נסיבות שונות לחומרה או לקולה, כגון ערך הרכוש שהוצת או מספר האנשים שהיו בסיכון של פגיעה (ע"פ 4036/13 **אמארה נ' מדינת ישראל** [5.10.14]).

בנסיבות המקרה דנן, הפגיעה בערך המוגן היא **ברף בינוני**. הנאשם הצית חנות ברחוב ראשי בעיר, במקום שבו קיימים בתי עסק נוספים ובתי מגורים, בשעת בוקר מוקדמת, ובכך גרם לסיכון להתפשטות אש לעבר בתי עסק

ובתי מגורים. לנאשם לא היתה כוונה לגרום נזק לנפש ואולם הוא גרם נזק לרכושו של המתלונן.

14. במסגרת ה**נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם הגיע בשעת בוקר מוקדמת לחנותו של המתלונן הנמצאת ברחוב ראשי, הצית נייר טואלט והניחו בפתח החנות על גבי בד יוטה אשר נדלק ואש ניצתה בחנות. בראותו זאת הנאשם נמלט מהמקום. מעשה הנאשם היה בעקבות סכסוך כספי בינו לבין המתלונן במסגרתו אף החלה התגוששות ביניהם. טרם ביצוע העבירה, הנאשם שלח למתלונן הודעות טקסט בהן איים על הנאשם בפגיעה בו וברכושו. אמנם הנאשם ביצע את העבירה בדרכו לאחר שחרורו מבית החולים, ולא הגיע למקום כאשר הוא מצויד בחומר דליק, ואולם נוכח האירוע המקדים, ואיומיו לפגיעה במתלונן, לא ניתן לקבוע שמדובר באירוע ספונטני. עם זאת, אין המדובר בתכנון מוקדם. הנזק הפוטנציאלי הגלום בעבירה הוא להתפשטות האש לעבר בתי עסק סמוכים ובתי מגורים בסביבה ובפרט בשעת בוקר מוקדמת כאשר אנשים נמצאים בבתייהם ומכך עולה סיכון לרכוש ולגוף. הנזק שנגרם בפועל הוא ממזני, בכך שהאש גרמה לנזק רב לחלק הפנימי והחיצוני של החנות ולסחורה שהיתה בה - נזק שהוערך בסך של כ-14,000 ₪. טענת הנאשם כי התקשר להזעיק את כוחות הכיבוי בסמוך לאחר שהצית את חנות המתלונן, לא הוכחה, ואולם אין מחלוקת שמכבי האש הגיעו למקום תוך זמן קצר יחסית. הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה קשורות בסכסוך קודם בעניין כספי, אשר הוביל לידי התגוששות פיזית ורצונו של הנאשם לנקום במתלונן.

15. **בכל הנוגע לקרבה לסייג לאחריות פלילית**, לרבות יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשיו או את משמעות מעשהו - במישור העקרוני יודגש כי על פי תיקון 113 לחוק העונשין, מצבו הנפשי של הנאשם, במקרים שבהם הוא עולה כדי קרבה לסייג לאחריות הפלילית או כאשר יש בו כדי להשפיע על יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, הוא בעל השפעה על מתחם העונש ההולם. במקרים שבהם עקב מצבו הנפשי של נאשם, הוא קרוב לסייג לאחריות הפלילית, או יכולתו להבין או להימנע מהמעשה נפגמה במידת מה, יש בהם כדי להפחית את מידת האשם המוסרי של הנאשם, ולפיכך יש בכך כדי להשפיע על המתחם עצמו (ראו ע"פ 1865/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** [4.1.16]). כשם שמידת האשם המוסרי של אדם הלוקה במחלת נפש או בהפרעה נפשית חמורה אשר מבצע עבירה, נמוכה מזה של אדם מן היישוב, כך גם מתחם העונש ההולם לגבי אדם כאמור צריך להיות נמוך בהתאמה ותוך התחשבות במצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה. במובן זה מתחם העונש ההולם לוקח בחשבון את נתוני האינדיבידואליים של העושה כחלק מנסיבות ביצוע העבירה (ת"פ (מח' מר') 28976-12-17 **מדינת ישראל נ' סוונר** [15.10.18]). **ישראל נ' לוי** [22.12.16]; ת"פ (מח' מר') 28976-12-17 **מדינת ישראל נ' סוונר** [15.10.18]). מידת ההפחתה של מתחם העונש ההולם נגזרת מסוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה קרוב המקרה לסייג לאחריות הפלילית או עד כמה הגבלה בעטייה של ההפרעה נפשית יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה.

כידוע, מצבם הנפשי של אנשים הלוקים במחלות נפש או בהפרעות נפשיות, אינו מצב בינארי, שכולל רק שתי אפשרויות של "אחראי למעשיו" או "שאינו אחראי למעשיו", ואף לא מצב בינארי של "קרבה לסייג לאחריות הפלילית" או "ללא שום הפרעה נפשית", אלא קיים מנעד שלם, ספקטרום רחב, של מצבים נפשיים של נאשמים שהם אמנם אחראים למעשיהם, אך יכולתם להבין את מעשיהם או לשלוט בהתנהגותם מוגבלת במידה כזו או אחרת עקב מחלת הנפש או ההפרעה הנפשית.

מנגד מובן הדבר כי אין גם לפתוח פתח חסר גבולות לכל טענה הנטענת בידי מי שביצע עבירה בדבר פגם נפשי

ממנו הוא סובל, ואין ליצור מדרון חלקלק שיפגע באפקטיביות של המשפט הפלילי כגורם מרתיע ומחנך.

כידוע, נטל השכנוע להוכיח את הנסיבה האמורה אשר קשורה בביצוע העבירה, מוטל על שכמו של הנאשם וברמה של מאזן הסתברויות (ראו סעיף 40'ג) לחוק וכן ע"פ 7876/15 **חמאמרה נ' מדינת ישראל** [30.8.17], פסקה 25).

16. **במקרה זה שוכנעתי כי הנאשם לא נמצא אמנם במצב שניתן להגדירו כ"קרבה לסייג**

לאחריות הפלילית", ואולם להפרעה הנפשית שבה לוקה הנאשם הייתה השפעה על ביצוע העבירה, שבאופן שיש להתחשב בו במידת מה בקביעת מתחם העונש ההולם. בהקשר זה יש לקחת בחשבון כי הנאשם תפקד באופן נורמטיבי לאורך השנים עד לפציעתו בתאונת דרכים בשנת 2000, שהובילה להידרדרות במצבו הנפשי ולחוסר תפקוד. תפקודו נפגע והוא מוכר כסובל מנכות. לאחר התאונה, הנאשם פיתח תסמיני הפרעה פוסט טראומטית, ובהמשך סבל מאפיזודות דיכאוןיות עם ירידה במצב רוח, הסתגרות, ירידה בתפקוד, מחשבות אובדניות וניסיונות לפגיעה עצמית. לאורך השנים הנאשם אושפז בהסכמתו ובכפיה ואובחן כלוקה בשילוב של הפרעה דו קוטבית, שימוש בסמים (קנאביס ומשככי כאבים) ומהפרעת אישיות אורגנית עקב חבלה בראשו (שינוי אישיות עקב נזק מוחי).

בהתייחסותו לעבירה בתיק דנן, תיאר הנאשם באופן רציונלי את המעשים, לרבות הרקע לסכסוך עם המתלונן, הוויכוח ביניהם אשר הסלים לכדי תקיפתו לכאורה, על ידי המתלונן, ופנייתו לקבלת טיפול רפואי עקב כך. הנאשם אף הסביר שהעדיף להודות בביצוע העבירה ולא לספק הסבר שקרי למעשה. הסביר כי ברקע למעשה העבירה, כעסו על המתלונן ורצונו "לגרום לו שלא יתעסק איתו". הנאשם הסביר שלא ביקש לגרום לנזק רב לאזור בו נמצאת החנות, ידע שתחנת כיבוי אש נמצאת בקרבת מקום וכי תוכל להגיע בתוך זמן קצר, ולדבריו אף התקשר לכוחות הכיבוי לאחר שוויידא כי החנות בוערת.

באשר להתנהלותו בעת חקירתו במשטרה, נקבע כי אין התרשמות מהתנהגות ביזארית, תכנים פסיכויים או קושי בתקשורת, הנאשם שיתף פעולה עם חוקריו, ענה בצורה קוהרנטית ורצופה לשאלות שנשאל, בחקירותיו הראשונות הכחיש, ובהמשך הודה, וסיפק הסברים למעשיו.

מבדיקות חוזרות של הנאשם נמצא שבעת ביצוע העבירה, לא היה שרוי במצב פסיכוי, ולא היה תחת מחשבות שווא. כמו כן הנאשם היה נתון תחת השפעת סם. נקבע כי אף אם היתה פגיעה בשיפוט משנית לשימוש בסמים, הרי שזו היתה מזערית.

הנאשם נמצא אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין, ואינו זקוק לאשפוז או לטיפול כפוי, אך הוא זקוק למעקב פסיכיאטרי סדיר עם התייחסות לנושא השימוש בסמים.

17. **חוות הדעת מיום 1.9.20 שהוגשה על ידי ההגנה (נ/3), ניתנה במסגרת הליך פלילי אחר בגין**

שלווה כתבי אישום. בכתב האישום הראשון (ת"פ 32545-10-19) מדובר בעבירות בשני אישומים עבירות כלפי עובדי מסעדה בתאריכים **21.1.19, 30.11.18**. נמצא שהנאשם ביצע את העבירה זמן קצר טרם אשפוזו ובמהלך האשפוז השני, תקופת מעבר מפאזה דיכאוןית למצב מניפורמי עם התנהגות ביזארית. תקופה זו אופיינה באי שקט, מוזרות, ונכונות, מחשבות גרנדיוזיות, תוקפנות ופרנואידיה, בעוצמות שהצריכו הוראת אשפוז. נקבע שבעת ביצוע העבירות הנאשם היה שרוי במצב פסיכוי מניפורמי עם בעיות משמעותיות בשיפוט ובבוחן מציאות ולפיכך **לא היה אחראי למעשיו.**

בכתב האישום השני (ת"פ 68318-11-19) עבירות כלפי שכנו שבוצעו ביום **17.5.19**, נמצא שבימים לאחר העבירה קיים תיעוד רפואי מחדר המיון בבאר יעקב על היות הנאשם במצב פסיכוי עם מחשבות שווא כנגד

שכניו, בחקירתו בלטה הפרעת חשיבה ונמצא שהנאשם היה במצב מניפורמי פסיכוטי ולא היה אחראי למעשיו.

בכתב האישום השלישי (ת"פ 24382-04-20) שלוש עבירות של הסגת גבול פלילית. העבירות המיוחסות לו בוצעו בימים 27.8.19, 3.1.20 ו-14.2.20, נמצא שהתנהגות הנאשם לא נבעה ממניעים פסיכויטיים. בשלוש מתוך ארבע הפעמים שפנה למיון בתקופת ביצוע העבירות נמצא כי היה שריו במצב היפומאני (דרגת חומרה נמוכה ממצב מניפורמי) ובבדיקה אחת ביום 28.12.19 היה במצב פסיכוטי. נקבע שבשלוש העבירות הנאשם היה אחראי למעשיו והוא כשיר לעמוד לדין. במסגרת אותו הליך העבירה מיום 3.1.20 נמחקה מכתב האישום, בשל מצבו הפסיכוטי של הנאשם בסמוך למועד העבירה. הנאשם הודה והורשע בשני האישומים האחרים (נ/2).

מהאמור לעיל עולה כי כחודשיים ושבוע לפני ביצוע העבירה בתיק הנוכחי, היה הנאשם במצב פסיכוטי (בבדיקה בתאריך 28.12.19), וכן מספר חודשים קודם לכן, בחודש מאי 2019, נמצא כי בעת ביצוע העבירה הנאשם לא היה אחראי למעשיו. עם זאת, במועדים אחרים, בינואר 2020 ובפברואר 2020, נמצא אחראי למעשיו.

בתיק דנן, הנאשם הורשע בביצוע עבירה ביום 7.3.20 ונקבע בחוות הדעת שהוגשה במסגרת הליך זה הנאשם היה אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין. לפיכך, לא ניתן ללמוד על קרבה לסייג לאחריות הפלילית, מכך שנקבע שהנאשם היה במצב פסיכוטי במועדים הקודמים בשנת 2019. כך גם הסבריו של הנאשם באשר לנסיבות העבירה, מניעיו, והפעלת שיקול דעת באשר למניעת גרימת נזק רחב מחזקים את המסקנה שהנאשם פעל בשל כעסו על המתלונן, ולא בשל הפרעה נפשית או מחלת נפש. בנסיבות אלה, לא מצאתי כי מתקיימת קרבה לסייג לאחריות פלילית. למרות האמור, ההפרעות הנפשיות מהן סובל הנאשם לאור השנים, כמו גם הנסיבות במצבו הנפשי עד לכדי מצבים פסיכויטיים במהלך השנים וכן בחודשים שקדמו למועד ביצוע העבירה הנוכחית, יילקחו בחשבון במידת מה בעת קביעת מתחם העונש.

18. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי בעבירת ההצתה קיימת החמרה בענישה ואולם מנעד הענישה רחב וקשור בנסיבות המקרה. לעניין זה ראו בע"פ 2745/18 אבו שארב נ' מדינת ישראל (8.8.18):

"חומרת העבירה בה המערער הורשע, עבירת ההצתה, היא רבה, הסיכון הגלום במעשה ההצתה, ובהשלכות ההרסניות והבלתי צפויות העלולות להיגרם מהבערת אש בלתי מבוקרת - מחייבת, בדרך כלל, ענישה מוחשית ומרתיעה.... חומרה זו אף נלמדת מלשון המחוקק, אשר קבע עונש כבד, בן 15 שנות מאסר, בצד עבירת ההצתה. יחד עם זאת, נקבע לא אחת, כי מנעד הענישה האפשרי בגין עבירת ההצתה הוא רחב וכל מקרה נקבע בהתאם לנסיבותיו".

19. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל (24.4.13), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של הצתה. בעקבות סכסוך עם המתלונן, ניגש הנאשם לתחנת דלק, ומילא דלק במיכל פלסטיק. בהמשך, הצית הנאשם שני בקבוקי פלסטיק ובהם דלק, והשליך אותם לעבר מגרש. כתוצאה מכך נשרף ציוד רב השייך למתלונן. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם שבין שנתיים ל-4 שנות מאסר**, ובית המשפט העליון ציין כי המתחם מתאים ואף נוטה לקולה גם לאדם במצבו

הנפשי של הנאשם. הנאשם, בעל רקע נפשי, נדון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל**.

ב. בע"פ 1951/14 **מקונן נ' מדינת ישראל** (15.2.15), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירת הצתה. הנאשם, מילא דלק בשני בקבוקי פלסטיק ושפך אותם אל תוך חנותו של המתלונן והצית את הדלק. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין שנתיים וחצי ל-4 וחצי שנות מאסר**. הנאשם צעיר נעדר עבר פלילי, אשר ביצע את העבירה בהיותו בגילופין, נידון לעונש של **30 חודשי מאסר בפועל**.

ג. בע"פ 8347/19 **מיהרט נ' מדינת ישראל** (17.3.20), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של שני נאשמים שהורשעו על פי הודאתם בעבירת הצתה. הנאשמים הגיעו לחנות בגדים ובידיהם חומר דליק שאותו שפכו והציתו. לחנות נגרם נזק של 30,000 ₪. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל**. הנאשמים צעירים, בעלי רישום יחיד ללא הרשעה, נדונו לעונש של **28 חודשי מאסר בפועל**.

ד. בע"פ 2717/15 **חביבאללה נ' מדינת ישראל** (23.12.15), קיבל בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם הגיע לבניין המועצה כשבידו בקבוק מלא בחומר דליק, שפך את תכולתו והציתו. נזק נגרם לרכוש המועצה. הנאשם נכה ללא עבר פלילי. בית המשפט העליון קבע **מתחם עונש הנע בין שנתיים ל-5 שנות מאסר** (חלף מתחם הנע בין 3-6 שנקבע בבית המשפט המחוזי), והעמיד את עונשו על **28 חודשי מאסר בפועל** (חלף 36 חודשי מאסר בפועל).

ה. בע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל** (8.8.18), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם הגיע לפנצ'ריה בסמוך לבית מגורים, שפך חומר דליק והצית את המקום. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין שנתיים ל-5 שנות מאסר בפועל** והשית על הנאשם **24 חודשי מאסר בפועל**.

ו. בע"פ 8659/13 **אלמליח נ' מדינת ישראל** (14.5.14), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירת הצתה. הנאשם הגיע לנגריה, שפך חומר דליק והצית אותו. עובר אורח שחלף במקום כיבה את האש. הנאשם בעל עבר פלילי. **נקבע מתחם שבין 15 ל-30 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם השתלב בהליך טיפולי ושירות המבחן המליץ צו של"צ וצו מבחן. נידון לעונש של **18 חודשי מאסר בפועל**.

ז. בע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' פדר** (15.4.15), התקבל ערעור המדינה על עונשו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתה. הנאשם הגיע לחנותו של המתלונן שהייתה נעולה וריקה מאדם, והצית את החנות. נגרם נזק של 100,000 ₪. לחובתו עבר פלילי. **נקבע מתחם שבין 9 ל-24 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון קבע כי המתחם אינו חורג ממדיניות הענישה, אך יש להחמיר את עונשו של הנאשם בתוך המתחם, וגזר על הנאשם **18 חודשי מאסר בפועל** (חלף 12 חודשים).

ח. בע"פ 700/20 **אבו שקארה נ' מדינת ישראל** (21.7.20), נדחה ערעור נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירת הצתה. הנאשם שפך בנזין על תריס של קיוסק, והצית אותו. זאת לאחר שהותקף בשטח הקיוסק על ידי אחר. ההצתה לא גרמה לנזק רב לרכוש ולא סיכנה איש. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר**. הנאשם, ללא עבר פלילי מכביד, נדון לעונש של **12 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם, וקבע כי העונש אף נוטה

לקולא.

20. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי **מתחם העונש ההולם הוא החל מ-14 ועד ל-38 חודשי מאסר בפועל**.

במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם כבן 66, עד לפציעתו בתאונה בשנת 2000 תפקד באופן תקין ומאז מוכר כנכה ומתקיים בקצבת נכות, תפקודו נפגע והוא לוקה בהפרעות נפשיות לצד צריכת סמים מסוג קנאביס ומשככי כאבים. הנאשם התקשה לאורך השנים להתמיד בטיפול תרופתי ומעקב פסיכיאטרי ואושפז מספר פעמים בשל הדרדרות במצבו הנפשי. בתקופה שקדמה למעצרו היה דר רחוב. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם לנוכח מורכבות מצבו הנפשי. הנאשם הודה ונטל אחריות לביצוע העבירה כבר בחקירותיו המשטרה ובהמשך בפני בית המשפט ושירות המבחן. במעצר הנאשם שוהה במב"ן, הוא מאוזן תרופתית, ושולב בטיפול על ידי קרימינולוגית במסגרת מב"ן, טיפול אשר מיטיב עמו, והבנתו לצורך בטיפול תרופתי ממושך גברה.

לחובת הנאשם שש הרשעות קודמות. חמש מתוכן בין השנים 2005 ועד לשנת 2012 בגין עבירות של סחיטה באיומים, הפרת הוראה חוקית, קבלת דבר במרמה, הטרדה ואיומים. הרשעתו האחרונה מחודש אוקטובר 20' בגין שתי עבירות של הסגת גבול פלילית. עוד נתתי דעתי לתקופת המעצר הממושכת שבה שוהה הנאשם מאז יום 7.3.20.

22. עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב להערכת שירות המבחן בדבר קיומה של רמת סיכון גבוהה למעורבות באלימות וכי מידת החומרה הצפויה ברמה בינונית. זאת בין היתר נוכח עמדות נוקשות, עמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות, קושי בשליטה ובוויסות דחפים, מצבו הנפשי והתמכרותו, כאשר הוא מתקשה להתייחס למוקדי הסיכון במצבו ולא השתלב בטיפול הקשור בהם.

23. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על הנאשם עונש בחלק העליון של השליש התחתון במתחם העונש, לצד עונש מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בגין הנזקים שגרם לו.

סוף דבר

24. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

- א. **20 חודשי מאסר בפועל**, אשר מניינם מיום מעצרו 7.3.20.
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת הצתה.
- ג. פיצוי בסך 16,000 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.12.21. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

תשומת לב השב"ס לצורך להמשיך ולהעניק לנאשם טיפול נפשי, במסגרת מאסרו.
מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.
זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ב אייר תשפ"א, 04 מאי 2021, בנוכחות הצדדים.